

Karibu totángá Biblia, Liloba ya Nzambe, elenge ya ntambwisi ya mabele na elilingi ya mokili na nzela na biso. Tokómá koluka vitabu 20 ya liboso; soki olitá koluká te, liboso toluká yango, mpo tokoki kolanda naino vitabu oyo elandi.

Leelo tokoluká vitabu misato oyo ezali na esika ya liboso, oyo ezali Mituna, Mobundeli, mpe Liyembo ya Bolingo. Vitabu misato oyo byambá monene nde ya mwasi-mobali moko, oyo azalaki Kombo na ye Sulemani, mpe bakelá na mbula ezaleli ebele. Mituna mpe Liyembo ya Bolingo, Sulemani alibómá yango ntango azalaki moke; Mobundeli alibómá yango ntango azalaki kokoma moke mpenza. Tokoluká yango moko na moko lelo. (Kasi liboso ya koluka yango, ezali malamuni kosoma yango naino moko na moko, mpo oyoká boyokani ya maloba oyo.)

1. Kitabu ya Mituna

Kitabu ya Mituna, lokola toyebisaki, ezali kitabu monene oyo Mwana-mbula Sulemani alibómá, mpe ndenge mosusu ebómá na Kombo Aguri mpe Mfalme Lemuel (*Mituna 30-31*), kasi bisika nyonso mosusu ezali ya Sulemani.

Tángá: Sulemani alongaki Nzambe mayele liboso ya milongo, mpe

Nzambe amupekisaki biloko nyonso, mayele mpe misala (1 Wafalme 3:11). Mayele ezali eloba oyo elingi koloba “mayele, komona ndenge ya kosala makambo malamumu.” Ezali na mayele ya Nzambe mpe mayele ya mokili. Sulemani amipawá mibale nyonso!

- Mayele ya mokili: elingi kolonga bomoi na mokili oyo, kosala makambo malamumu na ndenge ya mokili. Lokola bato bakelaki makambo lokola bisi, bato, tecno, bazali kosalela mayele ya mokili. Biso tokoki koyekola mituna lokola:
 - *“Moto oyo akufungoli te na mama na ye, akufundwá na mokili”*
 - *“Moto oyo akutá te liloba ya mokonzi, akómi mposa ya mabele”*
 - *“Mwana oyo akomi na nzoto moko, mpe omemá nse”*
- Mayele ya Nzambe: ezali mpo kosalela bomoi na ndenge ya Nzambe.

Sulemani alibómá mituna mpo na bana, bato bakolobana, bafanyi misala, mpe mabe na malamumu, mpe epai na baye ya Isalaele.

1 Wafalme 4:29-34

“Nzambe amupawá Sulemani mayele mingi, mpe bomoi ya kokoma na motema monene. Mayele na ye ekómi likoló ya bato nyonso ya mpepo mpe Misri. Ayebisaki milongo misato ya mituna, mpe liyembo elongo na yango elikómi nkóto elongo ya nkóto minei. Bato nyonso ya mokili bazali kokende koyoka mayele na ye.”

Mayele oyo, asalaki bisnis mpe azalaki kokóma monene, mpe bamfumu ya mokili bazalaki kokende koyekola ete atikala ndenge nini.

1 Wafalme 10:22-29

Sulemani azalaki na bisika ya bato nyonso, mayele mpe biloko mingi. Azalaki na bituka ya ngombe, mbwa, mpe nzete nyonso oyo azalaki kosalela.

Sulemani azalaki mpe na mayele ya kosala bomoi ya kimya, epai ya bato mpe bizaleli, kasi azalaki te kobunda lokola bamfumu mosusu. Azalaki komiyeba na bomoi ya kimya mpe bolamu.

Mifano ya Mayele

1. Mayele ya Nzambe (*Mituna 1:7, 18:10*)

“Kosunga Nkolo ezali mwa sika ya mayele; bato bopesaka mayele bakotolaka te.”

“Kombo ya Nkolo ezali lokumu ya bomoi; moto oyo azali na

yango akómi na kimya.”

2. Mayele ya mokili (Mituna 5:6-7, 12:27)

“Moyibi, salá biloko na ndenge na ye, zonga nzela na ye, mpe oyoka mayele. Moto oyo akufi, akoma kobunda.”

Tótángá nini?

- Mayele ya Nzambe: kosunga Nzambe mpe kosala malamú.
- Mayele ya mokili: kosalisa bomoi na mokili, kasi te kosala malamú mpo na Nzambe.

2. Kitabu ya Liyembo ya Bolingo

Liyembo ya Bolingo ezali na nyimbo mingi, kasi ezali wombo moko oyo ezali pamboli. Sulemani alitá nyimbo 1.005, epai ya mituna ya mituna, masumu ya bato, mpe bomoi (*1 Wafalme 4:30*). Liyembo oyo ezali wombo ya mobali ná mwasi, lokola bibiarusi, mpe elingaka koyekola bolingo ya mwasi-mobali.

- Sehemu misato:

- Mlango 1-3: uchumba
- Mlango 3-5: mwanzo ya ndako ya libota
- Mlango 5-8: ndako ya libota ekomi makasi

Liyembo 2:7

“Nabosani bino, bisi ya Yerusalemu, kaka bálingi te mpe bálingi te mapenzi, mpo epai ezali nde ya bongo.”

Mafundisho: bolingo ya bibiarusi, kutyela bolingo mpe kosunga wokovu.

3. Kitabu ya Mobundeli

Kitabu ya mobundeli ezali ya suka ya Sulemani, alibómá ntango azalaki mobali ya moke. Mobundeli ezali mobundeli ya bosakoli, ayekolaka bato ya Isalaele:

Mobundeli 1:1-3

“Maloba ya Mobundeli, mwana ya Daudi, mobali ya mokonzi na Yerusalemu. Ubongi te, ubongi te, makambo nyonso ezali

ubongi. Moto azali na ntina nini soki azali kosala makambo nyonso na mokili oyo?"

Mobundeli 12:8-13

"Ubongi te; makambo nyonso ezali ubongi. Kombo ya Nzambe ezali ya mpenza; kobatela mirongo na ye ezali eloko monene mpo na moto."

Sulemani ayekolaki ete mayele ya mokili mpe biloko nyonso ezali kobunda, mpe eloko ya motuya ezali kosunga Nzambe na kosala malamumu.

Marko 10:24-25

"Bana, ezali mpasi mpo na moto oyo azali kotegele biloko ya mokili kozwa engumba ya Nzambe."

Marko 8:36-38

"Moto akoki kozwa mokili mobimba, kasi kobunga ngai? Moto apesa nini mpo na bomoi na ye?"

Mbala na mbala: soki olingi kozwa Yesu, lelo ezali tango. Yesu azali na likoló ya mabele, mpe ozala na bokebi ya kolanda Ye mpo na wokovu wa bomoi ya seko. Batelá biloko ya Nzambe liboso ya kolanda biloko ya mokili.

Maran atha!

Share on:
WhatsApp